

Stabiele beelden: trends in beleving en beeldvorming van mobiliteit

Sinds 2005 is er weinig veranderd in de beleving van en beeldvorming van de auto, de fiets en het openbaar vervoer. Nederlanders waarderen de auto nog steeds als meest aantrekkelijke vervoerwijze en het openbaar vervoer als minst aantrekkelijke vervoerwijze. Dit is een belangrijke uitkomst van een onderzoek naar trends in beleving en beeldvorming van mobiliteit.

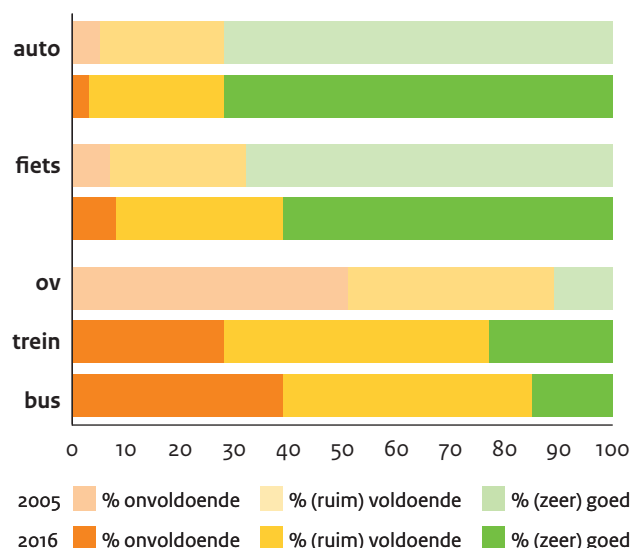
Objectief en subjectief

De beeldvorming die Nederlanders hebben over auto, fiets en openbaar vervoer zijn niet alleen gebaseerd op objectieve kennis en ervaringen, maar ook op subjectieve indrukken, verwachtingen en emoties. Het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) deed hier in 2005 voor het eerst onderzoek naar. Ruim tien jaar later hebben we dezelfde vraagstukken nogmaals onder de loep genomen. Wat is er veranderd in de laatste tien jaar in de beleving en beeldvorming van de dagelijkse mobiliteit? En welke aangrijpingspunten bieden deze veranderingen voor beïnvloeding via beleid?

Wie doen mee?

Deelnemers van het Mobiliteitspanel Nederland (MPN) deden mee aan dit onderzoek. Daardoor kon het KiM niet alleen de veranderingen sinds 2005 bestuderen, maar ook kijken naar de samenhang tussen wijzigingen in het verplaatsingsgedrag en persoonlijke en huishoudkenmerken. In totaal deden 2.955 mensen mee aan het onderzoek.

Rapportcijfers

Oordelen over auto, fiets en openbaar vervoer onveranderd

Bij de oordelen die Nederlanders vellen over auto, fiets en ov, blijkt dat zij auto en fiets zeer positief waarderen terwijl het ov hierbij achterblijft. Dit is geheel in lijn met de uitkomsten uit 2005. Van alle Nederlanders van 18 jaar en ouder geeft ruim 70% de auto een rapportcijfer van 8 of hoger, ruim 60% geeft ditzelfde rapportcijfer aan de fiets, bijna een kwart aan de trein en grofweg 15% aan de bus. Ruim een kwart van de Nederlanders geeft de trein een onvoldoende en bijna 40% doet dat voor de bus.

Gevoelens over auto, fiets en openbaar vervoer

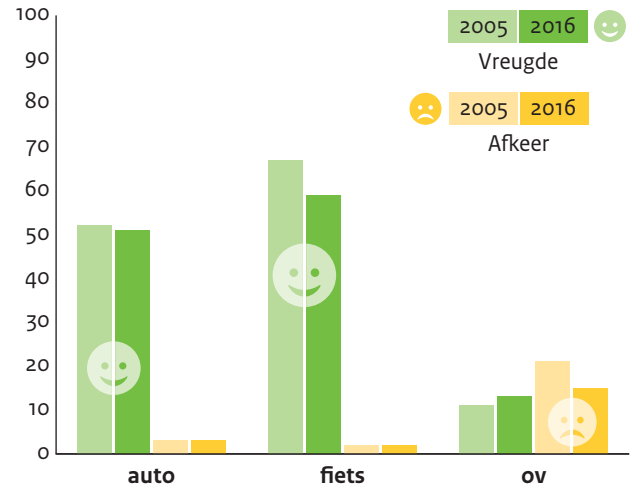
Niet alleen de oordelen van Nederlanders over de verschillende vervoerwijzen, maar ook de emoties die zij ermee associëren zijn nauwelijks veranderd. Zowel de auto als de fiets wordt in 2005 en 2016 vooral geassocieerd met positieve emoties. Meer dan de helft van alle Nederlanders brengt de auto in verband met vreugde, voor de fiets doet zelfs bijna 60% van de Nederlanders dat.

Negatieve emoties komen bij zowel de auto als de fiets veel minder vaak voor: minder dan 4% van de Nederlanders associeert de auto met negatieve gevoelens, bij de fiets is dat zelfs minder dan 2%. Hoe anders beleven zij het ov. Hier ervaart slechts 13% van de Nederlanders gevoelens van vreugde, terwijl 15% het ov associeert met gevoelens van afkeer. Toch lijken de negatieve gevoelens bij het ov over de hele linie te zijn verminderd: in 2005 voelde nog 22% van de Nederlanders afkeer bij deze vervoerwijze.

Scores op kwaliteitskenmerken

In het onderzoek is ook gekeken naar de beeldvorming over diverse kwaliteitsaspecten van het reizen per auto, fiets en ov, zoals snelheid, comfort en kosten. Hieruit blijkt dat de auto zowel in 2005 als in 2016 op alle fronten een betere beoordeling

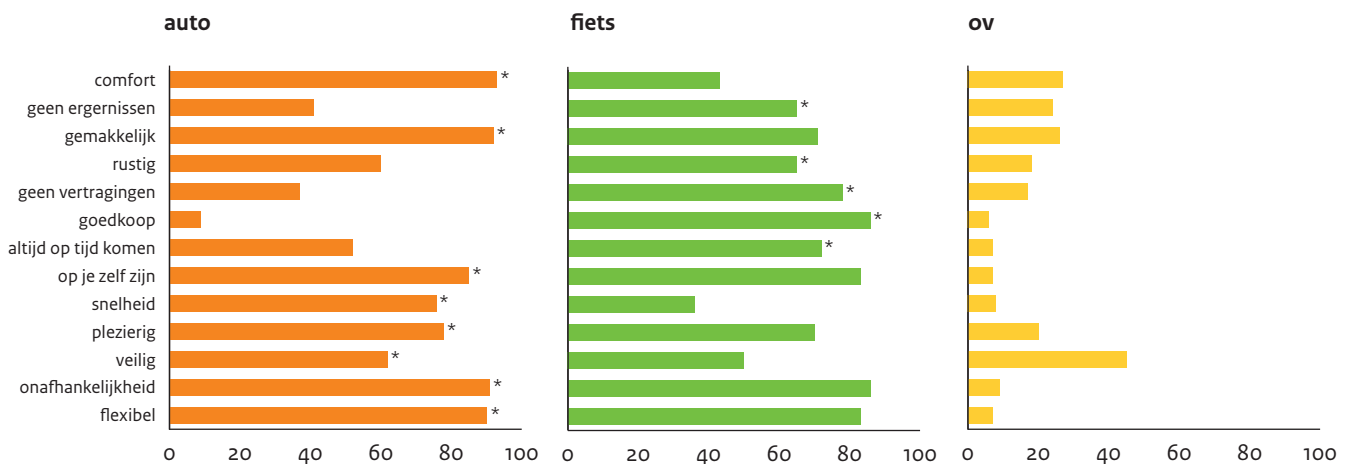
Emoties

krijgt dan het ov. Aspecten waarop de auto met name goed scoort, zijn onafhankelijkheid en flexibiliteit, gemak, comfort, snelheid en veiligheid en het plezier dat met autorijden gepaard gaat. De veranderingen ten opzichte van 2005 zijn klein. Toch is het aandeel Nederlanders dat de auto geen ergernissen en geen vertragingen toedicht iets afgenomen, terwijl het aandeel dat de auto associeert met comfort en 'op je zelf zijn' juist iets is toegenomen.

De fiets heeft alleen wat betreft comfort en snelheid een duidelijk waarneembare achterstandspositie ten opzichte van de auto. Positief scoort de tweewieler vooral op de lage kosten, het 'altijd op tijd komen', het 'op je zelf zijn' en de rust die het fietsen biedt. Fietsen wordt bovendien relatief weinig in verband gebracht met ergernis en vertraging.

Beeldvorming over kwaliteitskenmerken van auto, fiets en ov

* Per kenmerk de hoogste score over de drie vervoersmiddelen (bij horizontale vergelijking)

Evenals in 2005 beoordelen Nederlanders het ov in 2016 op alle kwaliteitsaspecten lager dan de auto en de fiets. Negatieve scores zijn er vooral voor snelheid, kosten, het gebrek aan onafhankelijkheid, flexibiliteit, het 'altijd op tijd komen' en het 'op je zelf zijn', maar ook voor plezier. Wel is de beleving op sommige aspecten iets verbeterd ten opzichte van 2005. Zo is het aandeel Nederlanders dat het reizen per ov met plezier associeert, iets toegenomen. Dat geldt ook voor het aandeel Nederlanders dat comfort ervaart.

Verskil tussen gebruikers en niet-gebruikers

Hoewel de beleving van en de beeldvorming over vervoermiddelen tussen 2005 en 2016 nauwelijks zijn veranderd, zijn Nederlanders wel iets positiever gaan oordelen over het ov. Toch blijft de meerderheid van de Nederlanders sceptisch over het ov. Deze algemene scepsis lijkt voor een groot deel te worden bepaald door de groep Nederlanders die het ov niet gebruikt. Zij zijn het meest uitgesproken kritisch en anders dan bij auto en fiets ook het meest talrijk. Ter illustratie: de auto wordt door minder dan 10% van de Nederlanders van 18 jaar en ouder nooit of zelden gebruikt en het ov wordt door ruim 80% nooit of zelden gebruikt. Dat is overigens ook goed te verklaren: in veel gevallen biedt de auto een beter alternatief dan het ov (minder reistijd, meer gemak en comfort, het gevoel van vrijheid en onafhankelijkheid et cetera). Dan heeft verbetering van beeldvorming ook weinig zin. Dat ligt anders bij dat deel van de niet-gebruikers voor wie in specifieke gevallen het ov wél een alternatief zou kunnen zijn, maar bij wie het slechte imago van het ov vooralsnog in de weg zit. Verder onderzoek moet uitwijzen om hoeveel mensen het gaat en welk doelgroepen vatbaar zouden kunnen zijn voor een overstap naar het ov.

Meer informatie over het onderzoek naar beleving en beeldvorming van mobiliteit

<https://www.kimnet.nl/publicaties/rapporten/2017/04/24/stabiele-beelden-verdiept-trends-in-beleving-en-beeldvorming-van-mobiliteit>

Meer informatie over Mobiliteitspanel Nederland (MPN)

Wilt u op de hoogte blijven van het onderzoek?

Wij bieden u via www.kimnet.nl/mobiliteitspanel-nederland regelmatig inzicht in de resultaten.

Het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) maakt analyses van mobiliteit die doorwerken in het beleid. Als zelfstandig instituut binnen het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) maakt het KiM strategische verkenningen en beleidsanalyses. De inhoud van de publicaties van het KiM behoeft niet het standpunt van de minister en/of de staatssecretaris van IenW weer te geven.

Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid

Dit is een uitgave van het

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ienw

Juni 2018